

Bil. 3

Rabu

15 Julai 2020

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

Parliamentary Debates

KAMAR KHAS

Special Chamber

**PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGAL KETIGA
MESYUARAT KEDUA**

KANDUNGAN

UCAPAN DI BAWAH USUL BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN [P.M.17]:

- **Bekalan Air Negeri Melaka**
- *YB. Tuan Khoo Poay Tiong (Kota Melaka)* [Halaman 1]
- **Kelewatan Dalam Penghantaran Bungkusan
oleh Pos Malaysia di Sabah dan Sarawak**
- *YB. Tuan Chan Foong Hin (Kota Kinabalu)* [Halaman 5]

**MALAYSIA
KAMAR KHAS
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGKAL KETIGA
MESYUARAT KEDUA**

Rabu, 15 Julai 2020

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

*[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Mohd Rashid Hasnon)
mempengerusikan Mesyuarat]*

**UCAPAN DI BAWAH USUL
BERKENAAN PERKARA TADBIR KERAJAAN (P.M. 17)**

Bekalan Air Negeri Melaka

2.34 ptg.

Tuan Khoo Poay Tiong [Kota Melaka]: Tuan Yang di-Pertua, tajuk ucapan bagi Kamar Khas petang ini ialah Bekalan Air Negeri Melaka. Tuan Yang di-Pertua, pada sesi Parlimen tahun lepas, iaitu pada 7 November 2019, saya telah membangkitkan isu bekalan air untuk negeri Melaka di Kamar Khas ini. Pada ketika itu, lebih kurang 19 kawasan di Melaka telah mengalami gangguan bekalan air akibat daripada fenomena musim panas dan purata hujan yang rendah.

Malangnya pada bulan Januari 2020 tahun ini, masalah ini bertambah serius sehingga catuan air berjadual terpaksa dijalankan untuk lebih dua bulan. Perkara ini telah mendatangkan banyak kemudaratan bukan sahaja kepada para penduduk tetapi juga kepada pihak industri yang terpaksa menanggung kerugian.

Tuan Yang di-Pertua, masalah bekalan air tidak berlaku secara tiba-tiba. Ia berlaku kerana terdapat kegagalan untuk merancang dan mengurus aset air dengan baik dalam jangka masa panjang. Sebagai contoh, sejak tahun 2004 lagi sudah terdapat perancangan bahawa empangan yang baharu diperlukan untuk negeri Melaka. Ini membawa kepada projek Empangan Jernih yang telah dimasukkan ke dalam Rancangan Malaysia ke-10 dan kemudiannya Rancangan Malaysia Ke-11. Malangnya Empangan Jernih tidak terbina. Lebih teruk lagi projek ini dibatalkan pada tahun 2017 oleh kerajaan yang lama.

Tetapi di bawah kerajaan Pakatan Harapan, pihak kementerian dan kerajaan negeri telah meluluskan semula projek Empangan Jernih pada tahun 2018. Pada masa yang sama, projek *off-river storage* (ORS) juga akan dijalankan. Kedua-dua projek ini dijangka siap sekitar 2023 dan mampu menampung permintaan bekalan air Melaka untuk jangka masa panjang iaitu sehingga tahun 2050.

Maka, saya memohon kerajaan menyatakan status terkini projek-projek ini. Adakah mereka sudah dimulakan dan apakah kerja-kerja yang telah dilakukan setakat ini? Saya juga ingin mengutarakan satu perkara penting iaitu mengenai loji air untuk Empangan Jernih. Saya memohon penjelasan kementerian mengenai status dan perancangan untuk loji ini dan adakah ia akan siap serentak dengan Empangan Jernih ataupun loji lain yang akan digunakan?

Selain daripada itu, keadaan semasa masih terdesak. Daripada segi jangka masa pendek, negeri Melaka masih terdedah kepada risiko gangguan bekalan air untuk tahun ini dan tahun hadapan. Maka, sementara menunggu projek jangka masa panjang siap iaitu Empangan Jernih dan projek ORS, langkah-langkah jangka masa pendek juga perlu diambil. Sebelum ini, Kerajaan Negeri Melaka di bawah Pakatan Harapan telah mengambil langkah-langkah jangka masa pendek seperti mengepamkan air dari tasik dan kolam-kolam, pelencongan Sungai Kesang dan operasi pembenihan awan.

Oleh itu, saya turut memohon penjelasan daripada pihak Kerajaan Persekutuan mengenai langkah-langkah jangka masa pendek yang telah dirancang untuk mengatasi masalah air di Melaka ini. Sekian, terima kasih.

2.38 ptg.

Menteri Alam Sekitar dan Air [Dato' Tuan Ibrahim bin Tuan Man]:

Bismillahir Rahmanir Rahim. Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya menjawab soalan Yang Berhormat Kota Melaka, izinkan saya untuk memaklumkan Dewan yang mulia ini bahawa semasa lawatan kerja saya ke Melaka pada 9 Julai 2020, saya telah mengumumkan penggunaan frasa Takungan Air Pinggiran Sungai (TAPS) bagi menggantikan frasa *off-river storage* (ORS).

Tuan Yang di-Pertua, kementerian sedia maklum dan prihatin di atas masalah bekalan air yang membelenggu rakyat negeri Melaka yang disebabkan oleh faktor kekurangan sumber air. Saya ingin mengulas kenyataan Yang Berhormat bahawa projek ini sebenarnya tidak pernah dibatalkan tetapi ianya dikaji semula daripada segi saiz dan kesesuaian tapak kerana kajian tersebut telah dimuktamadkan dengan saiznya telah dikecilkan

daripada 25 juta meter padu kepada 13 juta meter padu supaya tidak menjejaskan penduduk dan warisan setempat.

Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini, Projek Pembinaan Takungan Air Pinggiran Sungai (TAPS) Jernih sedia untuk ditender pada bila-bila masa dan tertakluk kepada persetujuan beberapa perkara, terutamanya pengesahan daripada Kerajaan Negeri Sembilan supaya ia tiada halangan terhadap pembinaan projek ini sebelum ia diteruskan kerana hampir seluruh kawasan tadahan berada di Negeri Sembilan.

■1440

Isu lain yang dibangkitkan juga oleh Kerajaan Negeri Sembilan adalah kerisauan mengenai kuantiti air di kawasan hilir dan impak ke atas hidupan akuatik yang terdapat di Sungai Rembau. Simpanan daripada TAPS atau Takungan Air Pinggiran Sungai Jernih akan digunakan sebagai sumber air kepada loji rawatan air (LRA) Sg. Jernih yang akan dibina. LRA Sg. Jernih ini terbahagi kepada dua fasa iaitu fasa 1 sebanyak 45 juta liter sehari yang dijangka siap pada tahun 2022 dan fasa 2 sebanyak 45 juta liter sehari yang akan dijangka siap pada tahun 2045.

Bagi Projek Pembinaan TAPS Melaka pula, perunding bagi pelaksanaannya telah dilantik, sedang di peringkat kajian kemungkinan selama 10 bulan bermula Oktober 2019 bagi mengenal pasti kebolehlaksanaan projek ini dan kecukupan sumber air di dua lokasi cadangan TAPS iaitu Tasik Biru, Jasin dan juga Sg. Rembau di Alor Gajah, Melaka. TAPS Melaka akan menyediakan tambahan sumber air sebanyak 310 juta liter sehari bagi memenuhi keperluan bekalan air semasa dan sehingga tahun 2040. Projek ini dijangka dapat ditender selewat-lewatnya pada tahun 2021 dan mengambil masa selama 36 bulan untuk disiapkan.

Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak perunding juga sedang mengumpulkan khidmat perunding bagi membolehkan projek TAPS Tasik Biru, Jasin dapat dilaksanakan lebih awal bagi membolehkan sumber air tambahan disediakan bagi negeri Melaka yang mengalami masalah bekalan air berikutan kekurangan sumber air buat masa kini.

Tuan Yang di-Pertua, memandangkan Projek Pembinaan TAPS Jernih dan Melaka berkenaan akan mengambil masa selama 2 hingga 3 tahun untuk disiapkan, maka langkah mitigasi jangka pendek juga sedang dilaksanakan sama ada oleh pihak kerajaan negeri mahupun Kerajaan Persekutuan. Bagi peringkat Kerajaan Persekutuan, kementerian telah meneliti akan permohonan Kerajaan Negeri Melaka untuk pelaksanaan dua projek mitigasi penyaluran air mentah dari Sungai Kesang dan Tasik Biru ke Empangan Jus, Daerah Jasin.

Penilaian awal sebanyak 220 juta liter sehari dan Empangan Durian Tunggal, Daerah Alor Gajah. Penilaian awal sebanyak 160 juta liter sehari yang melibatkan permohonan peruntukan sebanyak RM300 juta sebagai alternatif bagi menghadapi musim kemarau.

Berdasarkan kepada penelitian dan pertimbangan daripada aspek teknikal dan pengurusan kepada *single source dependency* aset strategik, kementerian bercadang untuk mengesyorkan pelaksanaan projek penyaluran air mentah dari Sungai Kesang dan Tasik Biru ke Empangan Jus, Daerah Jasin yang melibatkan peruntukan sebanyak RM150 juta yang akan dipohon kepada EPU dalam Rancangan Malaysia ke-12. Sementara kementerian berpandangan bahawa projek penyaluran air dari Tasik Biru dan Sungai Kesang ke Empangan Durian Tunggal kurang bersesuaian untuk dilaksanakan berdasarkan alasan berikut:

- (i) tidak menumpukan keseluruhan sistem bekalan air Melaka ke Empangan Durian Tunggal. Kebergantungan sumber air kepada *single source* ataupun sumber yang satu merupakan amalan pengurusan risiko yang tidak strategik. sekiranya berlaku pencemaran, kemarau atau bencana alam, ia akan meninggalkan kesan yang besar bagi seluruh bekalan air bagi negeri Melaka,
- (ii) kapasiti kebolehambilan air mentah tidak mencukupi untuk disalurkan ke Empangan Durian Tunggal memandangkan Tasik Biru merupakan komponen projek ORS Melaka yang akan menyalurkan air ke Empangan Jus dan juga yang akan membekalkan air mentah untuk LRA Merlimau dan LRA Chin Chin.

Kementerian juga sedang meneliti satu lagi projek sumber air mentah untuk penyelesaian jangka masa panjang bagi negeri Melaka dan Negeri Sembilan iaitu Projek TAPS Linggi. Berdasarkan kepada penelitian awal, Projek TAPS Linggi ini berupaya menyediakan bekalan sebanyak 250 juta liter sehari. Anggaran awal kos projek ini adalah sebanyak RM400 juta.

Bahagian Bekalan Air pada masa ini sedang melaksanakan kajian untuk membangunkan sumber air di Sungai Linggi. Di sini, kementerian mencadangkan agar Kerajaan Negeri Melaka bersetuju supaya loji rawatan air yang akan dibina menggunakan sumber air mentah daripada TAPS Linggi diusahakan secara bersama antara Kerajaan Negeri Sembilan dan Kerajaan Negeri Melaka bagi membekalkan air di kawasan sempadan bersama.

Oleh kerana Negeri Sembilan mempunyai bekalan air yang banyak dan kementerian menjangkakan bahawa projek ini perlu diusahasama di antara dua negeri bagi menampung kekurangan air di negeri Melaka. Pihak kementerian mencadangkan supaya Kerajaan Melaka melaksanakan pengurusan permintaan iaitu mengurangkan penggunaan domestik air daripada 225 liter per kapita sehari kepada 180 liter per kapita sehari sebagaimana yang ditetapkan dalam Rancangan Malaysia ke Sebelas. Selain itu, Yang Berhormat juga diminta untuk dapat kita saling bekerjasama bagi membantu menggalakkan penggunaan peralatan dan gajet jimat air supaya penggunaan air dapat dijimatkan. Terima kasih.

Kelewatan Dalam Penghantaran Bungkusan oleh Pos Malaysia di Sabah dan Sarawak

2.45 ptg.

Tuan Chan Foong Hin [Kota Kinabalu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua atas peluang yang diberikan kepada saya untuk berucap dalam Kamar Khas ini. Tuan Yang di-Pertua, pada 22 Jun 2020, Pos Malaysia Berhad telah pun memuat naik suatu notis dan dengan izin Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengulanginya di sini.

'Pos Malaysia hadapi peningkatan jumlah bungkusan mendadak. Para pelanggan yang dihargai, ingin dimaklumkan bahawa kami sedang menghadapi peningkatan jumlah bungkusan yang mendadak terutamanya di Sabah dan Sarawak. Berikutan peningkatan tersebut, kami menjangkakan kelewatan penghantaran bungkusan pada ketika ini. Kami sedang gigih berusaha untuk meningkatkan kapasiti untuk memastikan penghantaran dapat dilakukan secepat mungkin.'

Bagi para pelanggan kami di Sabah dan Sarawak, kami juga menghadapi kekangan daripada segi jumlah penerbangan yang terhad yang mungkin menyebabkan kelewatan yang tidak dijangka. Kami menghargai kesabaran ada dan terima kasih kerana memahami situasi ini'.

Saya ingin bertanya, berapakah jumlah sebenar peningkatan bungkusan sehingga dikatakan sebagai peningkatan yang mendadak? Saya percaya pihak Pos Malaysia akan berpandangan bahawa peningkatan mendadak ini adalah buat sementara waktu sahaja atas sebab Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) COVID-19. Saya tidak dapat bersetuju dengan pandangan ini. Saya berpendapat bahawa peningkatan penghantaran bungkusan ini bukan buat sementara waktu sahaja tetapi akan terus berlaku

dan terus meningkat dengan kemajuan teknologi, dengan penggunaan telefon pintar yang semakin meluas, pembinaan lebih banyak menara telekomunikasi, akses yang lebih luas ke internet berkelajuan tinggi dan juga promosi *e-wallet* oleh kedua-dua kerajaan Pakatan Harapan dan Perikatan Nasional sehinggakan orang di kawasan pedalaman Sabah dan Sarawak juga mula memesan barang secara dalam talian dan mengharapkannya dihantar ke depan pintu rumah mereka.

Baru-baru ini, seorang pelajar universiti dari Pitas di bahagian Utara Sabah menjadi terkenal selepas beliau terpaksa memanjat pokok untuk mendapatkan isyarat telefon untuk mengambil peperiksaan melalui telefon pintarnya. Trend memesan barang secara dalam talian dan menghantarnya melalui pos telah berlaku selama bertahun-tahun dan oleh itu pengurusan atasan Pos Malaysia tidak boleh menyatakan bahawa mereka langsung tidak dapat menjangkakannya. Pada hemat saya, alasan seperti peningkatan jumlah bungkusan yang mendadak atau jumlah penerbangan yang terhad adalah tidak boleh diterima sama sekali.

Pos Malaysia dalam *posting* Facebook yang sama mengatakan bahawa mereka akan berusaha untuk meningkatkan kapasiti. Persoalan saya, apakah tindakan yang akan diambil kerajaan bagi membantu Pos Malaysia meningkatkan kapasiti? Adakan ini termasuk pengambilan lebih banyak kakitangan penghantaran ataupun melabur dalam lebih banyak kenderaan penghantaran seperti kapal terbang, van penghantaran atau motosikal? Sila Yang Berhormat Menteri jelaskan apakah rancangan kukuh kementerian bagi meningkatkan kapasiti Pos Malaysia terutamanya di Sabah dan Sarawak. Sekian, terima kasih.

2.48 ptg.

Menteri Komunikasi dan Multimedia [Dato' Saifuddin Abdullah]:

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih juga sahabat lama saya, Yang Berhormat Kota Kinabalu. Saya sangat-sangat berterima kasih kerana Yang Berhormat Kota Kinabalu membawa persoalan yang sangat penting yang berkaitan dengan perkhidmatan oleh Pos Malaysia.

Dalam dunia perkembangan teknologi yang begitu pantas, memang apa yang disebut oleh Yang Berhormat, berlakunya peningkatan daripada segi penglibatan orang ramai menggunakan teknologi membuat pesanan untuk pelbagai jenis barangan dan sebagainya. Itu sesuatu yang memang kita jangka tetapi COVID-19 memang tak dijangka dan PKP adalah tindakan yang juga tidak pernah difikirkan. Tidak ada mana-mana parti politik akan buat manifesto

[Ketawa] yang ada kaitan dengan PKP. Tidak pada zaman PH dan tidak juga zaman PN.

■1450

Berkaitan pelajar muda di Pitas itu, sebenarnya SKMM telah menziarah tempat itu pada keesokan harinya dan kita tidak mahu berdebatlah dengan isu yang ditimbulkan oleh pelajar yang berkenaan. Sepertimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, COVID-19 dan PKP telah menyebabkan seperti saya katakan tadi lebih ramai pengguna beralih kepada kaedah pembelian secara dalam talian.

Ini menyebabkan peningkatan jumlah bungkusan yang diterima oleh Pos Malaysia adalah jauh lebih tinggi daripada kapasiti memproses dan serahan yang sedia ada. Pada kebiasaannya, Pos Malaysia menerima purata antara 7 hingga 8 juta barang sebulan. Pada April 2020, jumlah bungkusan yang diterima telah meningkat secara mendadak kepada 12.7 juta item iaitu peningkatan sebanyak 82 peratus berbanding bulan Februari 2020.

Pada bulan Mei dan Jun 2020, jumlah barangan itu kekal tinggi melebihi 10.8 juta sebulan. Jadi dia *peak* betul-betul pada bulan April. Jumlah barang yang perlu dihantar ke Sabah dan Sarawak telah meningkat secara mendadak pada bulan Mei iaitu sebanyak 791 ribu berbanding 65 ribu pada bulan Mac 2020. Jumlah barangan terus meningkat kepada 1.39 juta pada bulan Jun 2020. Keadaan ini telah memberi tekanan kepada kapasiti pemprosesan dan serahan barangan Pos Malaysia.

Untuk makluman, Pos Malaysia mempunyai kapasiti pemprosesan bungkusan antara 300 ribu hingga 400 ribu item sehari. Dengan peningkatan volum yang mendadak ini, Pos Malaysia kini perlu memproses item antara 600 ribu hingga 800 ribu item sehari iaitu bersamaan peningkatan lebih kurang 100 peratus.

Pelaksanaan PKP juga telah menyebabkan banyak syarikat penerbangan komersial membatalkan penerbangan ke Sabah dan Sarawak. Dari Semenanjung ke sana dan begitu juga sebaliknya. Pengurangan bilangan penerbangan secara drastik ini telah memberi impak terhadap kapasiti penghantaran item ke Sabah dan Sarawak dan seterusnya menyebabkan kelewatan penghantaran.

Bagi mengatasi situasi ini, Pos Malaysia telah mengambil beberapa langkah:

- (i) sejak pertengahan April 2020, Pos Malaysia telah menggunakan perkhidmatan penerbangan kargo daripada beberapa syarikat tempatan dan serantau bagi

menggantikan kekurangan penerbangan komersial. Melalui inisiatif ini, Pos Malaysia dapat meningkatkan kekerapan penerbangan dan telah melaksanakan jumlah waktu penerbangan atau dengan izin, *block hours* yang lebih tinggi iaitu antara 520 *block hours* hingga 540 *block hours* sebulan berbanding antara 260 *block hours* hingga 280 *block hours* sebelum pelaksanaan PKP. Jadi, kenaikan lebih kurang 100 peratus juga selari dengan kenaikan lebih kurang 100 peratus untuk jumlah item tadi.

Pos Malaysia juga telah menambah seramai lebih 1,300 orang kakitangan separuh masa untuk mempercepatkan pemprosesan dan isian bungkusan di pusat-pusat Pos Laju seluruh negara sejak 1 April 2020. Daripada jumlah ini, 30 peratus adalah pelantikan di Sabah dan Sarawak.

Di semenanjung Yang Berhormat, termasuk juga pekerja-pekerja Pos Malaysia yang lazimnya dia bukan kerja menghantar barangan, mereka juga dibenarkan untuk menggunakan kenderaan sendiri yang diperiksa oleh Pos Malaysia dengan syarat dia guna stiker Pos Malaysia dan dia pakai baju korporat Pos Malaysia untuk menghantar barangan.

Bagi meningkatkan kapasiti serahan kepada penerima bungkusan, Pos Malaysia telah menambah bilangan ejen serahan di bawah Program Pos Rider. Program ini merupakan salah satu inisiatif di bawah Pelan Transformasi Pos yang melantik ejen serahan bagi membantu kakitangan serahan sedia ada. Sehingga kini, seramai 299 ejen Pos Rider sepenuh masa telah dilantik termasuk juga lebih 1,400 ejen Pos Rider sambilan yang diambil mengikut keperluan.

Daripada jumlah keseluruhan ini, seramai 224 adalah lantikan di Sabah dan 270 di Sarawak. Program Pos Rider ini bukan sahaja membantu meningkatkan kapasiti serahan Pos Malaysia malah ia juga membuka peluang pekerjaan dan pendapatan tambahan kepada rakyat dan komuniti setempat, terutama sewaktu musim PKP.

Akhir sekali, Pos Malaysia juga akan membuka sebuah Pusat Pos Laju di Lok Kawi, Sabah pada pertengahan bulan ini yakni Julai 2020 yang dipercayai akan meningkatkan kapasiti pemprosesan dan mempercepatkan serahan di kawasan-kawasan sekitar Kota Kinabalu, Penampang, Putatan, Petagas, Kepayan, Lapangan Terbang Kota Kinabalu, Kinarut, Lok Kawi sendiri, Kem Tentera dan kampung-kampung yang berhampiran. Pusat ini juga akan menjadi hab pengangkutan item-item mel dan kurier baharu untuk penghantaran ke bandar-bandar utama di Sabah. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Mohd Rashid Hasnon]: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Kamar Khas hari ini ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang, hari Khamis, 16 Julai 2020.

[Kamar Khas ditangguhkan pada pukul 2.56 petang]